

Crkve na ženidbenu liturgiju i dublje shvaćanje istine Pisma o braku. Pisac dodiruje mnoge juridičke, moralne, pastoralne, teološke probleme kroz dugu povijest, zaustavljajući se na Tridentskoj formulaciji ženidbe i modernoj sekularizaciji i civilnim ženidbama.

Pisac u zamašnom volumenu nije obuhvatio sve aspekte braka i obitelji. Sam se ograđuje da je obradio samo važnije momente poruke Pisma i Tradicije. Temeljni zaključak u knjizi jest da je ženidba stvarnost koja pripada redu svijeta, ljudska stvarnost, i da je kao takva, u onome što nije bitno za ženidbu, podložna razvoju koji je uvjetovan društvenim i povijesnim okolnostima. I ova zemaljska stvarnost sa svojim ljudskim dimenzijama uzeta je u spaseenje, postala je sakrament među krštenima, postala je sakrament u strogom smislu riječi.

Knjiga se nameće svakome koji se bavi problematikom braka i ženidbe.

C. Tomić

J. JENKO SDB, *Marija i suvremeni svijet*, priredio N. Vuglec, Zagreb 1971.

U godini međunarodnog mariološkog i marijanskog slavlja u Hrvatskoj ova knjižica želi podržavati oduševljenje i pouzdanje u Bogorodicu. U kaosu »današnjih lutanja i krize vjere« želi pružiti pravu orijentaciju. U trideset i jednom predavanju, usklađenom za Marijin mjesec, pisac nam govori o Marijinim krepostima, o njenom značenju za današnju obitelj koja je sa svih strana ugrožena, o važnosti marijanske pobožnosti za ekumensko gibanje i susret s pravoslavicima, protestantima i muslimanima. Predavanja vrve dragim, zanimljivim, pobudnim sličicama iz života koje smo već mnogo puta čuli, ali uvijek ih pučka pobožnost rado sluša. Čujemo glasove papa, posebno Pavla VI, učitelja Crkve i mistika, kao i znamenitih političara, učenjaka, književnika, umjetnika. Ovaj živi govor u prisposodobama osebužno djeluje na Božji narod koji je naviknut na ovakav način iznošenja otajstava Marijinih. Na mnoge će ipak ovakav način iznošenja građe djelovati do-

sadno, odviše romantično, neuvjerljivo, posebno danas kad se traži više biblijska, povijesno-spasiteljska riječ, »živa i djelotvorna Božja riječ«, »oštrija od svakog dvosjeklog mača« koja »prodire do rastavljanja duše i duha, zglobova i moždine, i može suditi nakane i misli srca« (Heb 4, 12). Današnjem čovjeku prihvatljivija je biblijska neposredna riječ, prevedena, posadašnjena i osvijetljena primjerima, nego mozaik priča, sličica, neobičnih susreta koji »škakljaju uši«, ali su malo povezani s Marijinim otajstvima. Potrebno je ispravno osvijetliti ulogu i povlastice Bl. Djevice, koje uvijek imaju za svrhu Krista, vrelo sve istine, svetosti i pobožnosti (GS 67), naviještati »moć i dolazak našega Gospodina Isusa Krista«, što razvija i hrani u nama istinsku i životnu pobožnost prema Mariji.

C. T.

S. M. BENITA PRKACIN, *Krunica umom i srcem*, Zagreb 1971.

Susret s Marijom i otajstvima njezina života, susret osobni u duhovnom ozračju u Duhu Svetom u kojem se Marija i mi sjedinjujemo i jesmo, uvijek je potreban svim vremenima, posebno našima, da bolje i dublje shvatimo Kristovu i našu tajnu života i postojanja. Žena, redovnica, pokušala je da nam pruži kratka razmatranja kao uvod u moljenje krunice kako bi nam ova molitva zaista postala susret s Marijom i s njenim otajstvima, da molimo krunicu i umom i srcem. Osjećamo u ovim razmatranjima dah osjetljivosti, nježnosti, sućuti, karakteristične za žensko biće otvoreno prema nutrini. Stoga će knjižica dobro doći onima koji žele produbiti otajstva krunice. Ipak, osjeća se mali nedostatak povijesne biblijske pozadine koja bi nam učinila otajstva življima, a posebno nedostaje životno, egzistencijalno proživljavanje pojedinih otajstava. Otajstva krunice moramo »posadašnjiti« moramo promatrati otajstva Marijina i Isusova u našem svagdanjem, često tako sivom i beznačajnom životu. Moramo s Marijom i s Kristom boraviti u našim

obiteljima, izaći s njima na ulice i trgovce naših gradova, popeti se na Kalvarije današnjeg patničkog čovječanstva noseći mu vjeru i nadu u slavu uskrsnuća. Tada bi nam ova otajstva bila još draža i životnija, bliža i korisnija. A redovnica bi nam mogla dosta toga otkriti iz svog životnog i redovničkog života, iz svoga susreta s braćom ljudima i s njihovim problemima.

C. T.

JOSEPH MALOUX, Uvod u sociologiju religije, izdala KS, Zagreb 1970, str. 5—199, priručnik.

Fr. Houtart je knjizi napisao predgovor. Houtartovu studiju SOCIOLOGIJA I PASTORAL također je izdala KS, i o njoj je bilo govora u ovoj reviji (BS, 1969, br. 2—3, str. 307).

Treba pohvaliti i pozdraviti ovakve publikacije osobito stoga što se kod nas istom uvodi literatura o tom pitanju. Crkva ne prestaje upozoravati kako je potrebno da svećenički kandidati crpu pomoć i od sociologije, ali da se u sociologiji izobrazu prema ispravnim metodama i normama crkvenog autoriteta (TE-MELJNE ODREDBE od 6. I. 1970, br. 94). Znači da za kleričku izobrazbu od te sociologije Crkva očekuje neku pomoć kad traži da se sustavno predaje KATOLICKA DRUSTVENA NAUKA (isto mj. br. 79).

Neka sam pitanja odnosa religiozne sociologije prema moralci i KDN dodirnuo u KDN, Zagreb 1971, br. 12 i 20, iako postoji razlika između svih tih izraza («sociologija religije», «religiozna sociologija», «pastoralna sociologija», «sociologija i pastoral» itd.), što je neminovno u nekoj općoj tendenciji da se znanosti decentraliziraju i atomiziraju.

Publikacije (prijevodi) takvog znanja vrlo su korisne, ali bi bilo poželjno da se hrvatskim izdanjima pridodaju podaci naše stvarnosti (npr. u vezi sa str. 21, 24 itd.) jer bi tada knjiga doista poslužila kao Uvod u sociologiju religije u našoj sredini. Danas bi trebalo obrađivati i pitanje tzv. «podzemne Crkve» i «Crkve kao sekte» ili stvaranje sekti u Crkvi, ali ova napomena ima samo taj

cilj da pozove zainteresirane da porade u tom pravcu. Jer pastoralna teologija uvijek treba da polazi od teoloških principa djelovanja spasi-teljske volje Božje ukoliko se ona odražuje u povijesnom razdoblju, dakle i u ovom našem.

N. D.

FRANÇOIS HOUTART: Eksplozija Crkve. Preveo Antun Zamuda. Izd. Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1971.

Svjedoci smo napetosti, nemira i nesigurnosti, koji su zahvatili Crkvu u ovo postkoncilsko doba. A po svemu sudeći izgleda da se ta situacija ne približava smirivanju, nego da se ona nalazi u svom početnom stadiju. Koncil je djelovao kao snažna eksplozija koja svojim popratnim detonacijama potresa Crkvu u svim područjima njezina života. Znači li to preobražaj, novu formaciju i nastajanje novog lica Crkve, ili pak njezino rasulo i propast?

François Houtart je u svojoj knjizi EKSPLOZIJA CRKVE optimist, upućuje nas na to da se Crkva nalazi u fazi preobražaja i prestrukturiranja kako bi ovome suvremenom svijetu mogla dati vjerodostojno svjedočanstvo o Onome u koga vjeruje, koji je njezin Utemeljitelj i njezina životna snaga. A svaki je proces napuštanja starih i traženja novih struktura jedne zajednice popraćeno krizama, napetostima, strahovanjima i nesigurnošću. Traženje novih putova popraćeno je ne samo uspjehima nego i stranputicama, lutanjima i neuspjesima. A neuspjesi uzrokuju krize, ogorčenja i nostalgiju za starijima, već stoljećima prokušanim. Međutim, sve su te pojave znak vitalnosti Crkve, kao i dokaz da je ona ozbiljno shvatila zadaću koju si je na Koncilu postavila i da je odvažno zakoračila naprijed prema postavljenom cilju.

Houtart u EKSPLOZIJI CRKVE sa sociološkog gledišta trijezno i smireno analizira uzroke i proces previranja i napetosti u postkoncilskoj Crkvi. To međutim ne znači da on Crkvu promatra kao bilo koju drugu, čisto ljudsku instituciju i organizaciju i da na toj razini povlači zak-